

Delårsrapport per augusti 2022

Rapportperiod: 2022-08-31 Organisation: Utbildningsnämnd

Innehåll

Delårsrapport per augusti 2022	2
Nämndens ansvar och uppgifter	2
Bildningsdirektörens kommentar till resultatet	2
Viktiga händelser i verksamheten	3
Måluppfyllelse	3
Personal	6
Ekonomi	7
Driftredovisning	7
Kostnader fördelade på kostnadslag	8
Verksamhetens nettokostnader	8
Volymer	12
Alla prognoser	13
Investeringar	14
Intern kontroll	14
Risker	14

Delårsrapport per augusti 2022

Nämndens ansvar och uppgifter

Utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter som huvudman inom skolväsendet. Utbildningsnämnden ansvarsområde omfattar utbildning från förskola till vuxenutbildning för folkbokförda i Danderyds kommun. Det innebär ansvar för

- resursfördelning genom barn- och elevpeng till verksamheter inom utbildningssystemet,
- tillhandahållande av system för val av utbildningsplats,
- bidrag för skolskjuts och särskilt stöd,
- myndighetsutövning i enlighet med skollagen gällande skolplikt (grundskola) och kommunalt aktivitetsansvar (gymnasieskola),
- godkännande och tillsyn av fristående förskolor i Danderyd,
- kvalitetsuppföljning.

Utbildningsnämnden är även ansvarig nämnd för den kommunala verksamheten med drift och huvudmannauppgifter inom förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola samt elevhälsa i kommunal regi.

Utbildningsnämnden ansvarar även för kommunens ungdomsmottagning.

Bildningsdirektörens kommentar till resultatet

Personalen inom utbildningsnämndens ansvarsområde har visat på hög professionalitet och snabb omställningsförmåga i samband med de utmaningar som vårens flyktingström från Ukraina medfört. Trots att vårterminen också fortsatt präglats av den rådande pandemin visar verksamheterna överlag fortsatt god utveckling och hög kvalitet. Detta bekräftas i såväl interna som externa mätningar och granskningar. Elevernas betyg respektive meritvärde är till exempel de högsta eller bland de högsta i landet. Trots den höga måluppfyllelsen finns det utrymme för förbättringar inom vissa målområden.

De senaste årens arbete med att se över organisationen samt att minska lokalytor behöver fortgå. Några enheter inom grundskolans egenregi har fortsatt ekonomiska utmaningar, däremot prognostiserar nu både förskola och gymnasieskolan i egen regi en budget i balans.

Viktiga händelser i verksamheten

Vårterminen 2022 har fortsatt präglats av effekterna av den pågående pandemin. Stora ansträngningar från personal, barn och elever har dock lett till att vi inte har sett att resultatnivån har sjunkit. Mycket tid för skolorna har gått åt till att sätta sig in i de nya läroplanerna samt de nya betygskriterierna som träder i kraft höstterminen 2022.

Alla pedagoger i förskolan har genomfört Skolverkets läslyft, flera språk i förskolan och det har även gjorts en praktisknära forskningsrapport utifrån satsningen.

Under vårterminen har det kommit ett 40-tal ukrainska grundskoleelever till Danderyd och 10–15 gymnasieskoleelever i och med kriget i Ukraina. Även våra förskolor har tagit emot barn från ukrainska familjer. I idrottshallen Norrängsgården upprättade kommunen ett tillfälligt flyktingboende för ca 100 personer, vilket innebar att Viktor Rydbergs elever fick använda sig av tillfälliga lösningar för idrottsundervisning. Vasaskolan ställde upp med matservering och en öppen förskola för flyktingarna öppnades i Altorps förskola. På Kevingskolan organiserades en förberedelseklass med grundskoleelever från mars till juni månad. Från och med höstterminen går alla ukrainska elever i våra olika grundskolor och de är i september månad cirka 25 stycken.


Måluppfyllelse

Hög kvalitet

Danderyds kommun erbjuder service och tjänster av hög kvalitet. Detta innebär att kommunens invånare och näringsliv erbjuds ett gott bemötande, hög tillgänglighet och delaktighet i kontakt med kommunens verksamheter. Kommunen strävar efter öppen dialog där kommunens invånare, föreningar och organisationer ges möjlighet till inflytande. Danderydsborna ska erbjudas en bra och attraktiv service. En positiv utveckling av de kommunala kärnområdena skola, barn- och äldreomsorg skall sättas i fokus.

1.Utbildningsnämnden genomför tillsyn av fristående förskolor, utövar insyn i fristående grundskolor samt genomför kvalitetsdialoger med alla huvudmän med verksamhet i Danderyds kommun

Bedömning delår 2022

 Målet är uppfyllt


Kommentar:

Utbildningsnämnden genomför tillsyn av fristående förskolor helt i enlighet med plan. Planen anger att utbildningsnämnden ska genomföra tillsyn på samtliga fristående förskolor (i skrivande stund 20 förskolor) under en treårsperiod. Detta innebär att ungefär sju förskolor ska få tillsynsbesök varje kalenderår/läsår. Under våren har fyra ordinarie tillsynsbesök genomförts samt en riktad tillsyn (återbesök) på en förskola med ett föreläggande. För höstterminen planeras fyra ordinarie tillsynsbesök.

Kvalitetsdialoger med fristående grundskolor har ännu ej genomförts men planeras till hösten. För förskolornas del har denna dialog skett digitalt under våren.

2. Utbildningsnämnden har god insyn i vuxenutbildningen

Bedömning delår 2022

 Målet är delvis uppfyllt

Kommentar

Under våren har KCNO försett Danderyds kommun med en kvalitetsrapport som innehåller kommunspecifika uppgifter om en mängd olika datapunkter, till exempel antal studerande, ålder, kön, studenters upplevda nöjdhet, kunskapsresultat med mera. Bildningsförvaltningen har i ett nästa steg delgett utbildningsnämnden en sammanfattning av KCNO:s kvalitetsrapport i samband med årsredovisningens offentliggörande. I sammanfattningen gör verksamhetschefen en övergripande analys av läsåret samt presenterar ett urval av nyckeltal.

Det som behöver utvecklas framgent för att ge utbildningsnämnden en ännu bättre insyn i vuxenutbildningen är att den statistik som KCNO levererar måste kvalitetssäkras och valideras. I nuläget råder vissa oklarheter gällande definitioner och urval i det statistiska underlaget.

Stor valfrihet

Danderyds kommun erbjuder stor valfrihet i kommunens service och tjänster. Detta innebär att kommunens invånare kan välja inom den kommunalt finansierade servicen utifrån individens önskemål och förutsättningar.

Utbildningsnämnden har inte kopplat något nämndmål till strategiområdet.

Hög attraktivitet

Danderyds kommun är en attraktiv kommun att bo, leva och verka i. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunen är trygg och säker och erbjuder goda möjligheter för hälsa och välbefinnande. Kommunen ger goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter. Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger möjlighet för medarbetare och chefer att utvecklas.


Utbildningsnämnden har inte kopplat något nämndmål till strategiområdet.

Hög effektivitet

Danderyds kommuns verksamheter samverkar och gör rätt prioriteringar för att nå effektivitet. God ekonomisk hushållning ska vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet. Danderyds kommun ska ha en låg kommunalskatt.

3. Utbildningsnämnden har transparenta och hållbara modeller för ersättningsystem till verksamheterna

Bedömning delår 2022

 Målet är uppfyllt

Kommentar

Efter föregående års skolpengsutredning och en reviderad resursfördelningsmodell har utbildningsnämnden en transparent och hållbar modell för ersättning till skolorna. För året åtog sig utbildningsnämnden att dels utreda förskolans resursfördelningsmodell, dels att implementera och utvärdera strukturbidrag för elever i resursskolor och kommungemensamma resursklasser.

Utbildningsnämnden har initierat en utredning som avser genomlysning av resursfördelningsmodellen för förskolan. Utredningen pågår under perioden juni-september. Utredningen omfattar en genomlysning av nuvarande modell, dess beräkningsgrunder och

eventuella förslag på justeringar i modellens konstruktion.

Strukturbidraget för elever i resursskolor och kommungemensamma resursklasser är implementerat. Förvaltningen har informerat huvudmännen om kriterier, tagit fram rutiner, hanterat inkomna ansökningar samt tillsett att utbetalningar har skett i tid. Det som återstår att göra är en utvärdering av strukturbidraget. Utvärderingen avser bidragets storlek, antal elever som tar del av bidraget samt den utbetalda totalsumman, bidragets kriterier och utfallet av dessa i relation till huvudmännens upplevelse.

4. Utbildningsnämnden har plan för att optimera kapacitet och utbud av utbildningsverksamhet

Bedömning delår 2022

◆ Målet är delvis uppfyllt

Kommentar

Utbildningsnämnden kommer arbeta fram "Behovsanalys inför årlig revidering av Danderyds kommuns lokalförsörjningsplan". Bifogat till behovsanalysen kommer en lokalbehovsanalys finnas. Lokalbehovsanalysen innehåller en bedömning av såväl utbud som efterfrågan på barn- och elevplatser för varje kommundel och kommunen som helhet för tio år framåt.

5. I Danderyd bedriver alla kommunala verksamheter en kostnadseffektiv verksamhet (egenregi)

Bedömning delår 2022

■ Målet är ej uppfyllt

Kommentar

Löpande besparingar och effektiviseringar har gjorts inom egenregin under året, trots det håller ett antal enheter inte budget i aktuell prognos per 31 augusti. Det förväntade underskottet är koncentrerat till grundskolan där ett antal enheter prognostiserar ett underskott. Gymnasiet prognostiserar ett mindre överskott. Förskolan som helhet prognostiserar ett överskott trots att någon enstaka förskola ser ut att gå med underskott. Då prognosen görs strax efter läsårets start kan det ske eventuella förändringar i elev- och personalantal som ännu ej är helt kända, vilket medför en osäkerhet i prognosen. Huruvida alla verksamheter i egen regi bedriver en kostnadseffektiv verksamhet är inte helt lätt att avgöra då även enheter som uppvisar ett underskott kan bedrivas kostnadseffektivt utifrån givna förutsättningar som elevantal och överkapacitet.

Stark utveckling

Danderyds kommun utvecklar och förbättrar ständigt den service och de tjänster som kommunen erbjuder. Företag erbjuds goda förutsättningar att etablera sig och verka i kommunen. Danderyd präglas av en god och hälsosam miljö och kommunens verksamheter arbetar för en långsiktigt hållbar utveckling. Omvärldsanalys, utvärdering och digitalisering är grunden för innovativ utveckling i kommunens arbete.

Utbildningsnämnden har inte kopplat något nämndmål till strategiområdet.

Personal

Tabellen nedan visar antal personer och antal årsarbetare per augusti jämfört med föregående år.

Anställningsgrupp	Anställningsform	Antal personer 2022	Antal årsarbetare 2022	Antal årsarbetare 2021	Förändring
Månadsavlönade	Tills vidare	793	748,2	740,0	8,2
Månadsavlönade	Visstid	96	71,7	83,1	-11,4
Månadsavlönade	Samtliga Anställningsformer	881	819,9	823,1	-3,2
Timavlönade	Visstid	76	0,0	0,0	0,0
Timavlönade	Samtliga Anställningsformer	76	0,0	0,0	0,0

Fotnot: Siffrorna som anges i kolumnerna för 2022 är preliminära och kan komma att justeras något med anledning av viss fördröjning av rapportering.

Med årsarbetare menas i detta fall summan av månadsavlönade medarbetares sysselsättningsgrad enligt avtal omräknat till heltider. Detta innebär exempelvis att en föräldraledig medarbetare och dess vikarie räknas som två årsarbetare trots att endast en av dem är på plats och arbetar. Det finns därför en viss grad av felmarginal att beakta i siffrorna.

Utbildningsnämndens hemkommunansvar:

Utbildningsnämndens hemkommunansvar har 14 årsarbetare per 31 augusti 2022, vilket är en ökning med en årsarbetare jämfört med föregående år. Ökningen avser en nyanställd lokalstrateg.

Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi:

Central förvaltning egen regi har 11 årsarbetare per 31 augusti 2022, vilket är en minskning med två årsarbetare jämfört med föregående år. Minskningen kan hänföras till förändringar i användandet av statsbidraget likvärdig skola.

Förskolorna i egen regi har 160 årsarbetare per 31 augusti, vilket är jämförbart med föregående år.

Skolorna i egen regi har 620 årsarbetare per 31 augusti, vilket är jämförbart med föregående år. I grundskolan har antalet årsarbetare minskat något medan antalet årsarbetare på gymnasiet har ökat något. Detta är ett resultat av färre elever och klasser på grundskolan samt förvaltningens handlingsplan för att få en ekonomi i balans. Gymnasiet har ökat antalet elever därav ett ökat antal årsarbetare.

Övrig verksamhet egen regi har 14 årsarbetare per 31 augusti 2022, vilket är en minskning med två årsarbetare jämfört med föregående år. Minskningen kan hänföras till enheten för flerspråkighet.

För egen regi som helhet har antalet månadsanställda per 31 augusti minskat med motsvarande 4 årsarbetare jämfört med 31 augusti 2021.

Sjukfrånvaron ligger på samma nivå som föregående år, cirka 5–6 procent. Covid-19 påverkar fortfarande sjukfrånvaron och det är tydligt att de verksamheter där distansarbete är möjligt har lägre sjukfrånvaro än verksamheter där medarbetarna behöver vara på plats. Inom förskolan är sjukfrånvaron något högre än i övriga verksamheter medan sjukfrånvaron inom den centrala förvaltningen är något lägre.

Personalomsättning egen begäran ligger även den på ungefär samma nivå som föregående år, cirka 8–9 procent.

Ekonomi

Driftredovisning

Tabellen nedan visar nämndens intäkter, kostnader och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år. Intäkter och kostnader inkluderar även interna transaktioner, främst i form av skolpeng mellan utbildningsnämndens hemkommunansvar och förskolor/skolor i egen regi.

UN Totalt

Mnkr	Utfall Aug 2022	Budget Aug 2022	Prognos helår 2022	Budget helår 2022	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2021
INTÄKTER	513,9	510,9	771,4	766,6	4,8	1%	765,7
KOSTNADER	-1 125,1	-1 124,4	-1 694,8	-1 683,6	-11,2	1%	-1 660,4
Nettokostnader	-611,2	-613,6	-923,4	-917,0	-6,4	1%	-894,7

Redovisat utfall per 31 augusti är ett överskott mot budget på 2,4 miljoner kronor vilket motsvarar 0,4 procent av budgeterade nettokostnader.

För år 2022 prognostiserar nämnden en negativ avvikelse mot budget med 6,4 miljoner kronor vilket motsvarar 1 procent av budgeterade nettokostnader.

Utbildningsnämndens hemkommunansvar

Redovisat utfall per 31 augusti är ett överskott mot budget på 5,5 miljoner kronor för utbildningsnämndens hemkommunansvar. Intäkterna är 7,3 miljoner kronor högre än budget och kostnaderna är 1,8 miljoner kronor högre än budget. Ej budgeterade statsbidrag (främst skolmiljarden och kvalitetshöjande åtgärder i förskolan) bidrar till såväl högre intäkter som kostnader med 3,5 miljoner kronor. Därutöver har föräldraavgifter och momsbidrag bidragit till de högre intäkterna med 2,4 miljoner kronor respektive 1,4 miljoner kronor. På kostnadssidan har det totalt sett varit högre volymer än budgeterat under vårterminen, vilket bidragit till ökade kostnader med 2,9 miljoner kronor. Inom anslag är kostnaderna 4,6 miljoner kronor lägre än budget, främst till följd av att insatser inom ramen för att förbättra elevernas hälsa och öka stödet till den pedagogiska verksamheten inte kommer implementeras fullt ut förrän 2023.

Utbildningsnämndens hemkommunansvar prognostiserar ett överskott på 3,0 miljoner kronor för år 2022. Prognosen är uppdaterad efter analys av bokfört resultat för delåret samt prognostisering av antal barn och elever under återstående del av höstterminen. Intäkterna beräknas bli 12,1 miljoner kronor högre än budget, främst till följd av ej budgeterade statsbidrag (skolmiljarden och kvalitetshöjande åtgärder i förskolan) samt högre föräldraavgifter än budgeterat. Kostnaderna beräknas bli 9,1 miljoner kronor högre än budget och främsta orsak är att de ej budgeterade statsbidragen även generar kostnader (8,9 miljoner kronor). Därutöver beräknas volymrelaterade kostnader överstiga budget med 3,2 miljoner kronor, medan de anslagsfinansierade kostnaderna beräknas understiga budget med 3,0 miljoner kronor.

Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi

Redovisat utfall per 31 augusti är ett underskott mot budget på 3,1 miljoner kronor för utbildningsnämndens verksamheter i egen regi. Skolor i egen regi har ett underskott på 8,7 miljoner kronor, medan förskolor och övrig verksamhet har en positiv budgetavvikelse på 2,7

respektive 0,2 miljoner kronor. Central förvaltning egen regi har ett överskott på 2,7 miljoner kronor.

Intäkterna per 31 augusti avviker negativt mot budget med 4,3 miljoner kronor. Skolornas intäkter är 7,5 miljoner kronor lägre än budgeterat, främst till följd av färre elever än budgeterat. Förskolorna i sin tur har haft fler inskrivna barn än budgeterat vilket resulterat i ett överskott på intäkter på 1,8 miljoner kronor. Central förvaltning egen regi och övrig verksamhet egen regi överstiger budgeterade intäkter med 0,9 respektive 0,6 miljoner kronor. Kostnaderna per 31 augusti avviker positivt mot budget med 1,2 miljoner kronor. Skolorna har 1,2 miljoner kronor högre kostnader än budget (främst övriga verksamhetskostnader) medan förskolorna avviker positivt mot budget med 1,0 miljoner kronor till följd av lägre personalkostnader. Även central förvaltning har en positiv avvikelse på kostnader på 1,9 miljoner kronor. Övrig verksamhet egen regi avviker negativt med 0,4 miljoner kronor.

Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi prognostiserar ett underskott på 9,4 miljoner kronor för år 2022. Förskolorna prognostiserar ett överskott på 0,7 miljoner kronor medan skolorna prognostiserar ett underskott på 9,5 miljoner kronor. Avvikelsen inom skola beror främst på ett sviktande elevunderlag och de enheter som redan vid budgetarbetet konstaterades ha svårt att kunna upprätthålla en budget i balans under 2022. Övrig verksamhet egen regi prognostiserar ett underskott på 0,6 miljoner kronor vilket kan hänföras till enheten för flerspråkighet.

Intäkterna beräknas bli 7,3 miljoner kronor lägre än budget 2022, främst till följd av färre elever än budgeterat i grundskolorna. Kostnaderna beräknas bli 2,1 miljoner kronor högre än budget och främsta orsak är att personalkostnader på framför allt några skolor och enheten för flerspråkighet inte minskat fullt ut enligt budget.

Kostnader fördelade på kostnadsslag

Tabellen nedan visar utfall, prognos och budget för nämnden fördelat på anslag, volym och egen regi och föregående år.

Nämnd (mnkr)	Utfall aug 2022	Budget aug 2022	Prognos helår 2022	Budget helår 2022	Avvikelse mot budget helår 2022	Avvikelse mot budget helår % 2022	Utfall helår 2021
Anslag	-14,3	-19,2	-25,8	-28,8	3,0	-10%	-52,5
Volym	-593,5	-594,1	-888,2	-888,2	0,0	0%	-828,1
Egen regi	-3,4	-0,3	-9,4	0,0	-9,4	n/a	-14,1
Nettokostnader	-611,2	-613,6	-923,4	-917,0	-6,4	1%	-894,7

Verksamhetens nettokostnader

Tabellen nedan visar fördelningen av nämndens nettokostnader per verksamhet och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år.

Ansvar	Utfall Aug 2022	Budget Aug 2022	Prognos helår 2022	Budget helår 2022	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2021
Nämnd och förvaltning	-11,8	-15,7	-20,5	-23,5	3,0	-13%	-15,4
Förskola	-120,1	-114,6	-175,8	-170,8	-5,0	3%	-172,4
Grundskola	-343,7	-350,8	-517,1	-523,3	6,2	-1%	-503,3
Gymnasium	-107,4	-106,7	-162,7	-161,0	-1,7	1%	-157,1

Ansvar	Utfall Aug 2022	Budget Aug 2022	Prognos helår 2022	Budget helår 2022	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2021
Kommunal vuxenutbildning	-5,6	-6,1	-7,2	-9,2	2,0	-22%	-6,0
Särskola	-16,8	-16,9	-26,9	-25,4	-1,5	6%	-23,4
Övrig verksamhet	-2,5	-2,5	-3,8	-3,8	0,0	0%	-3,1
Summa UN hemkommunansvar	-607,8	-613,3	-914,0	-917,0	3,0	0%	-880,6
Central förvaltning egen regi	2,9	0,1	0,0	0,0	0,0	n/a	0,4
Förskolor egen regi	2,5	-0,2	0,7	0,0	0,7	n/a	0,6
Ungdom och skola egen regi	-8,4	0,4	-9,5	0,0	-9,5	n/a	-15,3
Övrig verksamhet egen regi	-0,4	-0,5	-0,6	0,0	-0,6	n/a	0,2
Summa UN egen regi	-3,4	-0,3	-9,4	0,0	-9,4	n/a	-14,1
Summa Utbildningsnämnden	-611,2	-613,6	-923,4	-917,0	-6,4	1%	-894,7

Nämnd och förvaltning (hemkommunansvar)

Anslag:

Redovisat utfall per 31 augusti är ett överskott på 3,8 miljoner kronor, en avvikelse som beror på att alla kostnader inte uppstår i den takt som de är budgeterade samt att insatser inom ramen för att förbättra elevernas hälsa och öka stödet till den pedagogiska verksamheten inte kommer implementeras fullt ut förrän 2023. Detta leder till ett prognostiserat överskott på 3,0 miljoner kronor för helåret.

Förskola (hemkommunansvar)

Volym:

Redovisat utfall per 31 augusti är ett underskott på 6,0 miljoner kronor för förskolans volymrelaterade kostnader. Antal barn i förskolan har under januari till augusti varit fler än budgeterat för perioden, i genomsnitt 89 fler barn per månad, vilket resulterat i 8,3 miljoner kronor i högre kostnader för utbetald peng. Föräldraavgifter reducerar underskottet genom ett överskott mot budget på 1,3 miljoner kronor. Även tilläggsbelopp och verksamhetsstöd för barn i behov av särskilt stöd bidrar positivt med 1,0 miljoner kronor i lägre kostnader än budgeterat.

På helåret prognostiseras ett underskott på 5,0 miljoner kronor för förskolans volymrelaterade kostnader. Vid analys av ny befolkningsprognos per april 2022 kan en ökning konstateras jämfört med den befolkningsprognosen som användes vid budgetarbetet. Antalet barn i förskola är normalt sett högre första halvåret än andra halvåret, vilket också syns i antalet inskrivna barn för årets fyra sista månader. Kostnaden för utbetald peng beräknas överstiga budget med 8,4 miljoner kronor på helåret. Föräldraavgifter beräknas reducera underskottet genom ett överskott mot budget på 1,7 miljoner kronor. För tilläggsbelopp och verksamhetsstöd för barn i behov av särskilt stöd prognostiseras ett överskott på 1,7 miljoner kronor.

Anslag:

Redovisat utfall per 31 augusti är ett överskott på 0,6 miljoner kronor för förskolans anslagsfinansierade kostnader. Avvikelsen beror främst på att kostnader för utvecklingsinsatser i förskolan kommer senare under året.

Förskolans anslagsfinansierade kostnader prognostiserar ingen avvikelse mot budget för helåret 2022.

Grundskola (hemkommunansvar)

Volym:

Redovisat utfall per 31 augusti är ett överskott på 6,7 miljoner kronor för grundskolans volymrelaterade kostnader. Antal elever i grundskolan har under januari till augusti varit färre än budgeterat, i genomsnitt 108 färre elever per månad. Även andelen inskrivna på fritids har varit lägre än budgeterat. Totalt har det resulterat i att kostnaderna för utbetald peng varit 6,9 miljoner kronor lägre än budget. Föräldraavgifter bidrar med ett överskott på 1,0 miljoner kronor. Även kostnaderna för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd för elever i behov av särskilt stöd bidrar positivt med 0,7 miljoner kronor lägre än budgeterat. Kostnader för skolskjuts samt strukturtillägg för nyanlända har varit högre än budgeterat vilket reducerat överskottet med 0,8 respektive 1,1 miljoner kronor.

På helåret prognostiseras ett överskott på 6,2 miljoner kronor för grundskolans volymrelaterade kostnader. Utbetald peng beräknas ge ett överskott på 8,0 miljoner kronor, till följd av färre elever än budgeterat samt lägre andel inskrivna på fritids. Föräldraavgifter beräknas bidra med ett överskott på 1,5 miljoner kronor. Utbetalda tilläggsbelopp och verksamhetsstöd förväntas följa budget. Kostnaderna för skolskjuts har ökat jämfört med budget och beräknas till ett underskott på 1,5 miljoner kronor. Förlängningen av avtalet för persontransporter innebar en större prishöjning än budgeterat och dessutom har antalet elever i behov av skolskjuts ökat. Antalet nyanlända har varit högre än budgeterat under året, men situationen är svårbedömd framåt. I dagsläget prognostiseras ett underskott på 1,8 miljoner kronor för strukturtillägget för nyanlända elever.

Anslag:

Redovisat utfall per 31 augusti är ett överskott på 0,3 mnkr för grundskolans anslagsfinansierade kostnader. För helåret prognostiseras ingen avvikelse mot budget.

Gymnasium (hemkommunansvar)

Volym:

Redovisat utfall per 31 augusti är ett underskott på 0,7 miljoner kronor för gymnasieskolans volymrelaterade kostnader. Antalet elever i gymnasium har under januari till augusti överstigit budget med i genomsnitt 23 elever per månad, vilket medfört 1,8 miljoner kronor i ökad kostnad för utbetald programpeng. Underskottet reduceras av 1,1 miljoner kronor i lägre kostnader för särskilt stöd.

På helåret prognostiseras ett underskott på 1,7 miljoner kronor för gymnasieskolans volymrelaterade kostnader. För höstterminen är det redan budgeterat för ett högre antal elever än för vårterminen, men antalet inskrivna gymnasieelever för höstterminen tyder på ytterligare något fler. Underskottet för utbetald programpeng beräknas öka till 3,5 miljoner kronor. Antal elever i behov av särskilt stöd kommer enligt prognos vara lägre än budgeterat och beräknas reducera underskottet med 1,8 miljoner kronor.

Kommunal vuxenutbildning (hemkommunansvar)

Volym:

Redovisat utfall per 31 augusti är ett överskott på 0,5 miljoner kronor till följd av lägre kostnader för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning. På helåret prognostiseras

överskottet växa till 2,0 miljoner kronor, varav 1,0 miljoner kronor avser ej budgeterade statsbidrag. Kostnaderna för SFI följer budget.

Särskola (hemkommunansvar)

Volym:

Redovisat utfall per 31 augusti är ett överskott på 0,1 miljoner kronor. Antalet elever i grund- och gymnasiesärskolan har under vårterminen varit i linje med budget. Färre elever under juli och augusti har medfört att kostnaderna för utbetald peng är 1,2 miljoner kronor lägre än budget. Skolskjutsen avviker negativt från budget med 1,1 miljoner kronor.

På helåret prognostiseras ett underskott på 1,5 miljoner kronor för grund- och gymnasiesärskolan. Antalet elever förväntas totalt sett vara i linje med budget, men då kostnaden per elev är hög i särskolan kan även små volymförändringar få stor inverkan på prognosen framåt. Kostnaden för utbetald peng beräknas ge ett överskott mot budget på 0,3 miljoner kronor. Kostnaderna för skolskjuts har ökat jämfört med budget, både i kostnad per resa och antal elever i behov av skolskjuts vilket innebär ett prognostiserat underskott jämfört med budget på 1,8 miljoner kronor.

Övrig verksamhet (hemkommunansvar)

Anslag:

Redovisat utfall per 31 augusti är i linje med budget för övrig verksamhet. För helåret prognostiseras ingen avvikelse mot budget.

Central förvaltning egen regi:

Redovisat utfall per 31 augusti är ett överskott mot budget på 2,7 miljoner kronor, en avvikelse som beror på att alla kostnader inte uppstår i den takt som de är budgeterade.

Central förvaltning egen regi prognostiserar ingen avvikelse mot budget för helåret 2022.

Förskolor egen regi:

Redovisat utfall per 31 augusti är ett överskott mot budget på 2,7 miljoner kronor. Överskottet beror främst på högre verksamhetsstöd, statsbidrag (bland annat det statliga bidraget för höga sjuklönekostnader kopplade till covid-19) och lägre personalkostnader än budgeterat, bland annat en rektorsvakans under 6 månader. Förskolorna behöver gå med överskott första halvåret för att kompensera ett minskat antal barn från augusti då det finns en osäkerhet kring hur möjligheterna ser ut att direkt fylla de platser som blir tillgängliga i samband med att en hel årskull lämnar förskolan för att börja i förskoleklass.

Förskolorna i egen regi prognostiserar en positiv avvikelse mot budget på 0,7 miljoner kronor för helåret 2022. Besparingarna som förskolorna lyckats göra under det första halvåret innebär att de lyckats ta höjd för det mer osäkra barnantalet under hösten. Vidare har flera förskolor lägre personalkostnader, högre verksamhetsstöd och statsbidrag än budgeterat.

Ungdom och skola egen regi:

Redovisat utfall per 31 augusti är ett underskott mot budget på 8,7 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på ett sviktande elevunderlag och de enheter som redan vid budgetarbetet konstaterades ha svårt att kunna upprätthålla en budget i balans under 2022.

Skolorna i egen regi prognostiserar en negativ avvikelse mot budget på 9,5 miljoner kronor för helåret 2022. Större delen av det prognostiserade underskottet hänförs till de enheter som i budgetarbetet inte lyckades lägga en budget i balans till följd av det sviktande elevunderlaget.

Därutöver innebär resultatet av skolvalet att några av skolorna får färre elever än budgeterat vilket leder till negativa avvikelser på intäkterna under höstterminen. Effekterna av neddragna tjänster släpar och lokaler som rymmer flerparallelliga årskurser där det just nu endast finns enparallelliga årskurser medför fasta kostnader som är svåra att påverka. De ökade livsmedelspriserna påverkar även prognosen negativt.

Samtliga skolor som prognostiserar ett underskott arbetar aktivt med organisationsanpassningar och andra åtgärder för att ytterligare närma sig en ekonomi i balans. Detaljer finns i ärende UN 2022/0753 Antagande av Åtgärdsplan för utbildningsnämnden (Budget 2022) som beslutades av utbildningsnämnden 2022-06-08.

Övrig verksamhet egen regi:

Redovisat utfall per 31 augusti är ett överskott mot budget på 0,2 miljoner kronor.

Övrig verksamhet egen regi prognostiserar en negativ avvikelse mot budget på 0,6 miljoner kronor för helåret 2022. Underskottet hänförs till enheten för flerspråkighet.

Volymer

Tabellen nedan visar nämndens nettokostnader för volymer och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget.

Nettokostnad för volymer (mnkr)	Utfall aug 2022	Budget aug 2022	Prognos helår 2022	Budget helår 2022	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2021
Förskola	-120,0	-114,0	-174,8	-169,8	-5,0	3%	-163,4
Grundskola	-343,7	-350,4	-516,6	-522,8	6,2	-1%	-477,8
Gymnasium	-107,4	-106,7	-162,7	-161,0	-1,7	1%	-156,8
Kommunal vuxenutbildning	-5,6	-6,1	-7,2	-9,2	2,0	-22%	-6,8
Särskola	-16,8	-16,9	-26,9	-25,4	-1,5	6%	-23,4
Nettokostnader	-593,5	-594,1	-888,2	-888,2	0,0	0%	-828,1

Antal (stycken)	Prognos helår 2022	Budget 2022	Avvikelse mot budget helår 2022	Avvikelse mot budget helår % 2022	Utfall helår 2021
Förskola	1530	1473	57	4%	1511
Grundskola	4915	4988	-73	-1%	5051
Gymnasium	1680	1658	22	1%	1567
Särskola	43	44	-1	-2%	39
Summa antal	8168	8163	5	0%	8258

Beräkningen av antal barn och elever i budget 2022 är baserad på befolkningsprognosen från januari 2021. Budgeterade kostnader beräknas utifrån befolkningsprognosen samt vissa antaganden, exempelvis gällande andel som går på fritids och andel som går vilka gymnasieprogram. Totalt sett avviker inte antal prognostiserade barn och elever för helåret 2022 så stort från budget. Dock förekommer variationer mellan olika verksamheter. Antalet inskrivna barn i förskolan har varit betydligt högre än budgeterat under vårterminen, men förväntas mattas av något under höstterminen. Även i gymnasiet har antalet elever varit fler än budgeterat. Antalet elever i grundskolan har varit färre än budgeterat, vilket vid analys av antalet inskrivna elever ser ut att fortsätta vara fallet även under höstterminen. En ny

befolkningsprognos erhöjls i april 2022. I den nya befolkningsprognosen kan man se att volymerna förändrats åt samma håll som utfallet för vårterminen, men förändringarna i faktiskt antal inskrivna barn och elever i förskolan och grundskolan har varit större än vad befolkningsprognosen anger. För gymnasiet är ökningen av antalet faktiska elever något lägre än ökningen i befolkningsprognosen.

Alla prognoser

Tabellen nedan visar nämndens budget och prognos per verksamhet vid respektive prognostillfälle.

Ansvar	Budget helår 2022	Prognos 1 Helår	Prognos 2 Helår	Prognos 3 Helår	Prognos 4 Helår	Utfall helår 2021
Nämnd och förvaltning	-23,5	-23,5	-23,5	-23,5	-20,5	-15,4
Förskola	-170,8	-170,8	-170,8	-174,8	-175,8	-172,4
Grundskola	-523,3	-523,3	-523,3	-519,3	-517,1	-503,3
Gymnasium	-161,0	-161,0	-161,0	-161,0	-162,7	-157,1
Kommunal vuxenutbildning	-9,2	-9,2	-7,2	-7,2	-7,2	-6,0
Särskola	-25,4	-25,4	-27,4	-27,4	-26,9	-23,4
Övrig verksamhet	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8	-3,1
Summa UN hemkommunansvar	-917,0	-917,0	-917,0	-917,0	-914,0	-880,6
Central förvaltning egen regi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Förskolor egen regi	0,0	-0,7	-0,5	1,0	0,7	0,6
Ungdom och skola egen regi	0,0	-10,5	-10,3	-10,3	-9,5	-15,3
Övrig verksamhet egen regi	0,0	-0,7	-0,7	-0,5	-0,6	0,2
Summa UN egen regi	0,0	-11,9	-11,5	-9,8	-9,4	-14,1
Summa Utbildningsnämnden	-917,0	-928,9	-928,5	-926,8	-923,4	-894,7

Utbildningsnämndens hemkommunansvar:

Helårsprognosen för utbildningsnämndens hemkommunansvar har förbättrats med 3,0 miljoner kronor jämfört med föregående prognos. Överskottet kan hänföras till att insatser inom ramen för att förbättra elevernas hälsa och öka stödet till den pedagogiska verksamheten inte kommer implementeras fullt ut förrän 2023.

Egen regi:

Central förvaltning egen regi:

Helårsprognosen för central förvaltning egen regi har inte förändrats sedan föregående prognos.

Förskolor egen regi:

Helårsprognosen för förskolor i egen regi har förändrats i negativ riktning sedan föregående prognos med 0,3 miljoner kronor. Den förändrade prognosen beror främst på färre barn på några av förskolorna under hösten.

Ungdom och skola egen regi:

Helårsprognosen för skolor i egen regi har förändrats i positiv riktning sedan föregående prognos med 0,8 mnkr. Den förändrade prognosen beror främst på olika effektiviseringar på kostnadssidan.

Övrig verksamhet egen regi:

Helårsprognosen för övrig verksamhet egen regi har förändrats i negativ riktning sedan föregående prognos med 0,1 miljoner kronor. Det är enheten för flerspråkighet som har en förändrad prognos vilket beror på nya och utökade tjänster i både studiehandledning och modersmål.

Investeringar

Tabellen nedan visar nämndens investeringar och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget.

Projekt	Utfall Aug 2022	Budget Aug 2022	Prognos helår 2022	Budget helår 2022	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %
Investeringar egen regi	0,7	2,0	2,0	3,0	-1,0	-32%
Summa Alla projekt	0,7	2,0	2,0	3,0	-1,0	-32%

Årets prognostiserade investeringsutfall uppgår till 2,0 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 1,0 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att både förskolor och skolor arbetar aktivt med att minska sina kostnader, vilket även innebär att vara restriktiva med inköp av inventarier.

Intern kontroll

Utbildningsnämndens bedömning av delårsuppföljningen är att internkontrollen är på väg att bli uppfylld. Se bilaga.

Risker

Utbildningsnämndens hemkommunansvar

Riskerna består främst i eventuella avvikelser gentemot aktuell befolkningsprognos. Budgeten består till allra största del av kostnader för grundbelopp till förskola, skola, gymnasium, särskola och vuxenutbildning. Erfarenheterna från de senaste åren är dock att befolkningsprognosen totalt sett stämt väl överens med verkligheten, med vissa variationer mellan åldrar. Beräkningen av antal barn och elever i budget 2022 är baserad på befolkningsprognosen från januari 2021. Under vårterminen avvek framför allt faktiskt antal barn i förskola från budgeterat antal barn. Delar av den ökningen går att se i den nya befolkningsprognosen från april 2022. Inom bildningsförvaltningen pågår nu en fördjupad analys för att bättre förstå denna avvikelse i volym jämfört med budget. Det är möjligt att även höstterminen medför fler barn än budgeterat, vilket skulle innebära ett ökat underskott för förskola kopplat till hemkommunansvaret. Dock skulle detta samtidigt öka möjligheterna för förskolor i egen regi och fristående förskolor att öka sina intäkter. Budgeterade kostnader beräknas utifrån befolkningsprognosen samt vissa antaganden, exempelvis gällande andel som går i förskola och på fritids samt andel som går vilka gymnasieprogram. Det ekonomiska utfallet är kopplat till volym och därmed inte möjligt att påverka annat än via nivån på peng som redan är beslutad för 2022. Bildningsförvaltningen har i slutet av perioden mottagit ett ökat antal ansökningar om tilläggsbelopp och verksamhetsstöd från vissa skolor jämfört med

tidigare period. Detta kan komma att innebära att kostnaderna för särskilt stöd ökar under hösten 2022.

Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi

I arbetet med att nå beslutad budgetram har förvaltningen under de senaste åren gjort stora besparingar och effektiviseringar inom samtliga verksamheter. Trots detta finns en risk att flera enheter fortsätter generera underskott mot budget 2022. Det rådande osäkra läget i omvärlden har inneburit ökade kostnader inom många områden som påverkar verksamheterna i egen regi, exempelvis livsmedelspriserna. Det är svårt att förutse hur detta kommer att utvecklas vidare men innebär en stor risk i arbetet att hålla budget.

Riskerna för förskolor i egen regi utgörs vidare av ett minskat barnantal under hösten då en hel åldersgrupp lämnat förskolan i augusti men påfyllning av barn sker under hela kommande läsår. Det behövs en kontinuitet i förskolan och det är viktigt att kunna behålla bra medarbetare.

Intäkterna minskar generellt för grundskolorna. Flera skolor har fått färre elever än väntat efter senaste skolvalet. En förutsättning för att få en ekonomi i balans är att klasserna fylls. En halvfull klass kräver undervisande lärare i samma omfattning och till samma kostnad som en fylld klass. Några av skolorna har små klasser och endast en parallell i vissa årskurser. Risken är stor att färre förskoleklasser kan startas på sikt som en följd av lägre elevolymer. Det hade varit fördelaktigt med en jämnare fördelning av elever mellan skolorna men det är svårt att påverka då skolvalet styr hur många elever som tas emot i förskoleklass på respektive skola. Det sviktande elevunderlaget är en trend som ställer stora krav på verksamhetsanpassningar. Det blir svårt för skolorna att finansiera gemensamma kostnader som ledning och lokaler, snabba och oförutsedda prisökningar, samtidigt som en effektiv personalplanering och schemaläggning försvåras. Även lärares möjligheter till samarbete och elevers möjligheter att hitta kompisar kan försvåras.

Stora åtgärder har redan vidtagits för att få ekonomin i balans. Ett systematiskt arbete pågår för att utröna vilka ytterligare åtgärder som kan vidtas för att öka intäkter och minska kostnader. Ytterligare beslut om förändringar är nödvändiga för att åstadkomma ett resultat i nivå med budget.